

Marjan- poiminnan laatusäännöt

Arktiset Aromit ry

1. Poiminta

Puhdista välineet

- Käytä marjojen poiminnassa elintarvikekäyttöön soveltuvia välineitä: sankoja, poimureita ja kuljetuslaatikoita.

Esimerkkejä poimurimalleista:

- Tarkasta, että välineet ovat ehjiä, puhtaita ja kuivia. Välineistä ei saa tarttua hajua tai makua marjoihin. Välineistä ei myöskään saa irrota pinnoitetta tai muita osia marjojen joukkoon.
- Varastoinnin ja marjanpoiminnan jälkeen pese välineet käsin. Muista pestä myös poimurit ja sankojen kannet. Myös konepesu on mahdollinen lukuun ottamatta poimureita ja välineitä, joissa on metalli- puu- tai kangasosia. Ne pestään aina käsin, sillä ne eivät kestä konepesua.

Huuhto välineet pesun jälkeen juoksevilla kuumalla vedellä ja valuta ne kuivaksi. Kankaaisen pyyheliinan käytön sijaan on parempi valuttaa astiat kuiviksi tai käyttää puhdasta kertakäyttöistä liinaa. Vältä koskettelemasta astioiden sisäpintaa. Kuivaustelineitä tai astioita ei lasketa lattialle. Märkiä astioita ei myöskään pinota. Varmista, että astiat ovat kauttaaltaan puhtaat ja kuivat (muista katsoa myös pohjat).

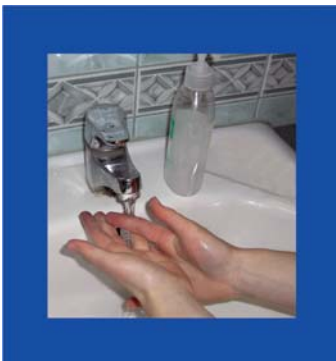

Sulje astiat, niin ne pysyvät puhtaina metsään mennessä. Varaa mukaasi myös desinfioivia käsipyyhkeitä käsien puhdistamista varten.

Muovikassit ja pussit eivät ole sopivia poiminta- tai kuljetusastioita, sillä pehmeäkuoriset marjat murskaantuvat niissä helposti. Rikkinäiset astiat ja astiat, joita käytetään muuhun kuin elintarvikekäyttöön eivät sovi poiminta-astioiksi. Puutarhakäsineet eivät ole riittävän hygieeniset marjojen poimintaan.

Pese kädet

Muista, että marjoja poimitaan puhtain käsin. Kädet puhdistetaan ennen poiminnan aloittamista ja taukojen jälkeen. Sormukset ja pitkät kynnet eivät kuulu marjametsään.

On tauon aika, kun käyt wc:ssä, tupakoimassa, yskit, aivastat tai niistät nenän. Pese aina kädet näiden toimien ja muidenkin taukojen jälkeen.

Puhdista kädet desinfioivalla liinalla, jos muuta pesumahdollisuutta ei ole.

Käsissä ei saa olla kynsilakkaa, käsivoidetta tai hyttyskarkotetta.

Hoida haavat hyvin. Jos käsissä on haavoja tai laastareita, käytä suojakäsineitä. Huolehdi, että käsineet ovat puhtaat.

- Nenää, hiuksia tai ihoa ei rapsutella työn aikana.
- Vältä marjojen turhaa koskettelua.
- Älä mene sairaana marjametsään.

Käytä suojaavaa vaatetusta

- Käytä pitkähihaisia puseroita ja pitkälahkeisia housuja sekä päähinettä tai huppua, niin pysyt paremmin suojassa hyönteisten iskuilta. Jos käytät hyönteiskarkotetta, varo, ettei sitä joudu käsiin, poimintavälineisiin tai marjoihin.
- Sulje taskut huolellisesti, ettei niistä pääse putoamaan kyniä, nenäliinoja tai muuta pikkutavaraa marjojen joukkoon.

Valitse puhdas poimintapaikka

Marjoja ei saa poimia tien reunasta, teollisuus- tai asunto-alueelta tai viljelysten läheltä. Ennen kuin ryhdyt poimimaan marjoja ota 50 askelmaa (25 m) pienemmästä hiekkatiestä ja 100 askelmaa (50 m) vilkkaasti liikennöidystä autotiestä tai pihapiiristä metsään päin. Poiminta-alue ei saa olla myöskään liian lähellä asuntoja. Talojen ja mökkien piha-alueisiin on pidettävä vähintään kuuloetäisyys.

- Marjoja ei poimita lannoitetuilta alueilta, sillä lannoitteet nostavat marjojen nitraattipitoisuuksia.
- Marjoja ei poimita torjunta-aineella käsitellyiltä alueilta marjoissa olevien mahdollisten myrkkijäämien vuoksi.

Pidä poiminta-alue puhtaana ja viihtyisänä: mitä veit mensesäsi tuo se myös pois tullessasi.

Poimi kypsät marjat talteen ja tarkasta marjasaaliin puhtaus

Tunnista keräämäsi marjat ja opettele erottamaan ne samankäoisistä eri marjoista, esimerkiksi

- puolukkaa muistuttavia marjoja ovat sianpuolukka ja ruohokanukka (ei-syötäviä)
- mustikkaa muistuttavat variksenmarja, juolukka ja sudenmarja (sudenmarja myrkyllinen)
- mesimarjaa muistuttaa lillukka.

Poimi marjat kypsinä. Kypsät marjat irtoavat helpommin, kestävät paremmin poimimista ja maistuvat maukkaimmilla.

Poimi vain yhtä marjalaatua kerrallaan.

Kehitä rauhallinen poimintatyylisi, jolla marjasaalis kertyy nopeasti, mutta lehtiroskaa vähän. Poimi poutasäällä. Märkiin marjoihin tarttuu paljon roskaa ja märät marjat pilaantuvat helpommin. Odota, että varvikko ehtii kuivua sateen jälkeen.

Marjojen joukkoon ei saa rouhia hiekkaa, pieniä kiviä, oksanpaloja, eläinten ulosteita tai sienten paloja. Haravapöimurillä poimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta.

- Pidä sanko paikoillaan suojattuna ja kerää siihen poimurilla lähellä olevat marjat. Mitä vähemmän juoksutat sankoa mukana sen eheämpänä marjat säilyvät.
- Vältä marjojen turhaa kaatelemista astiasta toiseen, sillä marjat murskaantuvat helposti.
- Käsittele marjoja niin että ne säilyvät mahdollisimman ehjinä ja puhtaina. Marjat eivät kestä esimerkiksi painelemista.

2. Varmista kuljetustilan puhtaus ja kuljeta marjat viipymättä ostopaikalle

- Poimintatuotteita saa kuljettaa ainoastaan katetussa kuljetustilassa. Esimerkiksi perävaunujen on oltava kuomullisia.
- Kuljetustilan pintojen kunto ja puhtaus tarkastetaan ennen kuljetusta.
- Varmistetaan poimintatuotteiden riittävä suojaus kuljetuksen aikana.

Kuljeta marjat viivyttämättä ostopaikalle poimintasangoisinaan. Peitä sangot puhtaalla kannella kuljetuksen ajaksi. Marjoja ei saa säilyttää pitkään suljetussa astiassa, sillä ne säilyvät huonosti ilmattomassa tilassa. Huolehdi, että auton kuljetustila on puhdas ja hajuton.

Kuljetustilassa ei saa säilyttää öljy- tai bensakanisteria, moottorisahaa tai muuta tavaraa, joista marjoihin tarttuu vieraita hajuja tai makuja.

- Marjojen kuljetustilassa ei saa kuljettaa voimakastuoksuisia elintarvikkeita.
- Marjojen kuljetustilassa ei saa kuljettaa lemmikkieläimiä.
- Kuljetukseen sopivat hyvin elintarvikekäyttöön tarkoitetut kannelliset kuljetuslaatikot.
- Tue kuljetusastioita tarvittaessa niiden kaatumisen estämiseksi.
- Kun käytät kuljetuksessa rauhallista ajotyyliä marjat pysyvät ehjinä eivätkä kuljetusastiat kaadu.

3. Säilytä marjat viileässä ilmvassa tilassa yön yli

- Toimita marjat myyntiin mahdollisimman nopeasti poiminnan jälkeen.
- Säilytä marjat puhtaassa ja kylmässä varastossa (kellari tai jääkaappi) +0 – +6 asteen lämpötilassa, jos joudut säilyttämään marjoja esimerkiksi pitkien matkojen vuoksi seuraavaan päivään.
- Käytä säilytyksessä puhtaita, ehjiä ja elintarvikekäyttöön sopivia säilytysastioita, kuten muovisankoja. Älä kuitenkaan sulje sankojen kansia pitkäksi aikaa tiiviisti vaan säilytä marjat ilmvasti. Parhaita säilytysastioita ovat matalat laatikot tai korit, joissa marjat eivät ole paksuna kerroksena.
- Suojaa marjat kosteudelta, likaantumiselta ja mekaanisilta vaurioilta.
- Älä jäädytä myytäviä marjoja, sillä kotitalouspakastimessa jäädytetyt marjoja ei saa myydä.

Säilytä ilmavasti +0 – +6 °C, yön yli

Huolehdi, että marjojen kanssa samassa tilassa ei ole tavaroita tai tuotteita, jotka antavat marjoille vieraita hajuja tai makuja.

4. Marjojen toimittaminen puhdistettuina

Muista pestä kädet ja kynnenaluset huolellisesti, jos puhdistat marjat tuoremyyntiä varten. Kiinnitä hiukset ja peitä ne suojaavalla päähineellä. Käytä puhtaita vaatteita.

- Tarkasta, että työvälineet ja säilytysastiat ovat puhtaita, elintarvikekäyttöön sopivia ja ehjiä.
- Varmista, ettei työympäristössä ole haittatekijöitä (eläimiä, hyönteisiä, pölyä, likaa)

5. Myynti

Kun myyt marjoja ensiostajalle, suurtaloudelle tai vähittäiskauppiaille, ostaja kysyy nimesi, osoitteesi ja marjojen poimintakunnan nimen.

POIMIJAN NIMI:

OSOITE:

POIMINTAKUNTA:

Lainsäädännön mukaan nämä tiedot tarvitaan marjojen alkuperän ja jäljitettävyyden osoittamiseksi. Ostaja saa luovuttaa antamasi tiedot ainoastaan elintarvikeviranomaiselle valvonnan yhteydessä. Jos myyt marjoja suoraan kuluttajalle, anna vastaavat tiedot asiakkaalle, jos hän niitä kysyy.

6. Laatuluokitus

Marjojen laatuluokitukseen voit tutustua osoitteessa: www.arktisetaromit.fi > Laatuohjeet > Laatuluokitus

Maksutonta ”Luonnonmarjojen laatuluokitus ja lajitteluohteet” -esitettä voi tilata postitus- ja käsittelykuluja vastaan osoitteesta: www.arktisetaromit.fi > Hankeaineistot

Jokamiehenoikeudet

Sallittua on:

- Kerätä luonnonvaraisia marjoja, sieniä, kukkia ja yleensä ruohomaisia kasveja, pihlajan- ja katajanmarjojen kerääminen on myös sallittua.
- Kerätä maasta käpyjä tai kuivia risuja ja vastaavia luonnontuotteita.
- Liikkua jalan, hiihtäen tai pyöräillen luonnossa muualla kuin pelloilla, istutuksilla ja pihapiirissä.
- Kulkea ja yöpyä tilapäisesti toisen maalla.
- Kalastaa mato-ongella tai pilkillä.
- Veneillä, uida ja peseytyä vesistöissä.

Kiellettyä on:

- Ottaa kasvavasta tai kaatuneesta puusta tuolta, kuorta, oksia, lehtiä, pihkaa, mahlaa ja käpyjä.
- Ottaa sammalta, jäkälää, puuta, varpuja tai turvetta toisen maalta.
- Niittää ruohoa.
- Kulkea ja yöpyä toisen viljelymailla ja piha-alueella.
- Tehdä avotulta toisen maalle ilman lupaa.
- Roskata luontoa.
- Kalastaa ja metsästää ilman lupaa.
- Ajaa moottoriajoneuvolla maastossa ilman maanomistajan lupaa.

Arktiset Aromit ry

Kauppakatu 20, 89600 Suomussalmi
puh. (08) 6155 5590, fax (08) 6155 5592
info@arktisetaromit.fi, www.arktisetaromit.fi

Tämän esitteen julkaisuun on saatu tukea
maa- ja metsätalousministeriön laatuketjurahoituksesta.

